

SAYI : 2019/1553-S.2327
BAŞVURU NO : 2018/13780
KARAR TARİHİ : 29/04/2019

RET KARARI

BAŞVURAN :
BAŞVURUYA KONU İDARE : ANKARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
BAŞVURUNUN KONUSU : Ders muafiyet talebi hakkında.
BAŞVURU TARİHİ : 06/11/2018

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1) Başvuran, 2018 yılı Dikey Geçiş Sınavı ile Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Zootečni Bölümüne yerleştiğini, 12/10/2018 tarihli dilekçesiyle, 2008 yılında mezun olduğu Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Laborant ve Veteriner Sağlık Bölümünde ve 2014 yılında mezun olduğu Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Sosyoloji Bölümünde almış olduğu ilgili derslerden muafiyetinin yapılmasını istediğini, ancak talebinin reddedildiğini, Üniversite tarafından verilen cevapta Ankara Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim Öğretim Yönetmeliğinin 21 inci maddesinin üçüncü ve beşinci fıkralarının ret gerekçesi olarak gösterildiğini, ancak anılan gerekçelerin üst hukuk normlarına aykırı olduğunu belirterek; daha önce almış olduğu derslerin muafiyeti için Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesine yaptığı başvurusunun reddine ilişkin işlemin kaldırılmasını talep etmektedir.

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2) Başvuru konusuna ilişkin bilgi ve belge talebimize istinaden, Ankara Üniversitesi Rektörlüğünün 28/03/2018 tarih ve ... sayılı cevabi yazısı ve eklerinde özetle;

2.1) Ankara Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim Öğretim Yönetmeliğinin 21 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan, "*Üniversitede öğrenci iken veya Üniversiteden ayrıldıktan/mezun olduktan sonra merkezi yerleştirme sınavına göre yeniden Üniversiteye kayıt hakkı elde eden öğrenciler, yatay ve dikey geçiş yapan öğrenciler, en çok beş yıl önce alıp başarılı oldukları derslerin notları, ilgili yönetim kurulu kararı ile 35 inci maddede belirtilen notlara uygun olarak öğrenci durum belgelerinde gösterilir ve GABNO'ya dâhil edilir.*" hükmü ile beşinci fıkrasında yer alan "*Diğer yükseköğretim kurumlarından geçiş yapan öğrencilerin muafiyetlerinde son öğrenim görülen yükseköğretim kurumundan alınan öğrenci durum belgesine ve son öğrenim görülen yükseköğretim kurumundaki muaf tutulan tarihe göre muafiyet işlemleri yapılır. Ayrıca lisans tamamlama ve dikey geçişle Üniversiteye kayıt yaptıran öğrencilerin muafiyet işlemlerinde programa kayıt hakkı kazandığı ön lisans programına göre muafiyet işlemleri yapılır.*" hükmü kapsamında muafiyet işlemlerinin ilgili birimlerin kurulları tarafından yapıldığı,

2.2) Ankara Üniversitesi Senatosunun 05/11/2018 tarih ve 508-4397 sayılı "Ankara Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliğinin "Ders muafiyetleri" başlıklı 21 inci maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında, Üniversitede öğrenci iken veya Üniversiteden ayrıldıktan/mezun olduktan sonra merkezi yerleştirme sınavına göre yeniden Üniversiteye kayıt hakkı elde eden öğrenciler ile yatay ve dikey geçiş yapan öğrencilerden 2547 sayılı Kanununun 5 inci maddesinin (1) bendine göre verilen ve başarılı olunan dersler için en çok beş yıl önce alınma koşulunun aranmaması" kararı gereği, adı geçen öğrencinin, Ziraat Fakültesinin 27/11/2018 tarih ve 46/8-A sayılı Yönetim Kurulu Kararı ile 2547 sayılı Kanununun 5 inci maddesinin (1) bendi kapsamındaki derslerden muaf edildiği ve Öğrenci Bilgi Sisteminde muafiyet işlemi yapıldığı,

2.3) Diploma almaya hak kazanan öğrencilerin bilgi, beceri ve yetkinliklerinin en üst düzeyde olması hedeflendiği,

açıklamalarına yer verilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3) 18/10/1982 tarihli ve 2709 sayılı T.C. Anayasasının;

3.1) "Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı" başlıklı 74 üncü maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında; "Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler."

3.2) "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42 nci maddesinde; "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Öğrenim hakkının kapsamı kanunla tespit edilir ve düzenlenir..."

3.3) "Yükseköğretim kurumları" başlıklı 130 uncu maddesinde; "Çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile; ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversiteler Devlet tarafından kanunla kurulur..."

hükümleri yer almaktadır.

4) 14/06/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun "Kurumun Görevi" başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasında; "Kurum, idarenin işleyişiyle ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir." hükmü yer almaktadır.

5) 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun;

5.1) "Tanımlar" başlıklı 3 üncü maddesinde; Üniversite, "Bilimsel özerkliğe ve kamu tüzelkişiliğine sahip yüksek düzeyde eğitim - öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapan; fakülte, enstitü, yüksekokul ve benzeri kuruluş ve birimlerden oluşan bir yükseköğretim kurumudur." olarak tanımlanmıştır.

5.2) 14 üncü maddesinde; Üniversitenin eğitim - öğretim, bilimsel araştırma ve yayım faaliyetlerinin esasları hakkında karar almak; Rektörün onayından sonra Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girecek olan üniversite veya üniversitenin birimleri ile ilgili yönetmelikleri hazırlamak; Üniversitenin yıllık eğitim - öğretim programını ve takvimini

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytindalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evrak teyidi

<https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden XXXX-XXXX-XXXX kodu ile yapılabilir.

inceleyerek karara bağlamak; Fakülte kurulları ile rektörlüğe bağlı enstitü ve yüksekokul kurullarının kararlarına yapılacak itirazları inceleyerek karara bağlamak, Senatonun görevleri arasında sayılmıştır.

5.3) “Fakülte Yönetim Kurulu” başlıklı 18 inci maddesinin b/(5) bendinde; “Öğrencilerin kabulü, ders intibakları ve çıkarılmaları ile eğitim - öğretim ve sınavlara ait işlemleri hakkında karar vermek” Fakülte Yönetim Kurulunun görevleri arasında sayılmıştır.

5.4) 44 üncü maddesinde; “b. Yükseköğretim kurumlarında, öğretim faaliyetlerinin üç dönemi aşmamak üzere yıl içinde kaç döneme ayrılarak sürdürüleceği; her bir dönemde alınması gereken asgari ve azami kredi miktarları; her bir diploma programının diplomayı almayı hak eden kişiye kazandıracığı bilgi, beceri ve yetkinliklerin neler olacağı ve bunların ölçme ve değerlendirmelerinin nasıl yapılacağı; hazırlık sınıfı veya başka yollarla yabancı dil yeterliliğinin nasıl kazandırılacağı ve yabancı dil bilgi düzeyinin nasıl ölçüleceği; kayıt, devam, uygulama, tez ve teorik ders içerikleri, ön şartlı dersler, sınav çeşitleri ve bunların ders başarı notuna katkısı; öğrencilerin mezuniyet sonrası istihdamına ilişkin olarak bilgi, görüş ve tecrübelerine ihtiyaç duyulan kişileri ifade eden dış paydaşların diploma programlarına ilişkin değerlendirmelerinin alınması; diğer yurt içi ve yurt dışı yükseköğretim kurumlarından alınan derslerin kredilerinin intibakının sağlanması; ilgili programın tamamlanmasına yönelik önceden kazanılmış yeterliliklerin tanınması; farklı diploma programlarından bazı derslerin alınmasıyla yandal veya çift anadal yapılması; diploma alınabilmesi için, uygulama, teorik, uzaktan veya açıköğretim özellikleri ile eğitim-öğretimin devamına ilişkin diğer hususlar, Yükseköğretim Kurulunun bu konularda belirlediği temel ilkelere uygun olarak yükseköğretim kurumları senatoları tarafından belirlenir.” hükmü yer almaktadır.

6) 08/08/2017 tarihli ve 30148 Resmi Gazetede yayımlanan Ankara Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliğinin “Ders muafiyetleri” başlıklı 21 inci maddesinde;

“(3) (Değişik:RG-9/4/2018-30386)(1) Üniversitede öğrenci iken veya Üniversiteden ayrıldıktan/mezun olduktan sonra merkezi yerleştirme sınavına göre yeniden Üniversiteye kayıt hakkı elde eden öğrenciler, yatay ve dikey geçiş yapan öğrenciler, en çok beş yıl önce alıp başarılı oldukları derslerin notları, ilgili yönetim kurulu kararı ile 35 inci maddede belirtilen notlara uygun olarak öğrenci durum belgelerinde gösterilir ve GABNO’ya dâhil edilir.”...

“(5) (Değişik:RG-9/4/2018-30386)(1) Diğer yükseköğretim kurumlarından geçiş yapan öğrencilerin muafiyetlerinde son öğrenim görülen yükseköğretim kurumundan alınan öğrenci durum belgesine ve son öğrenim görülen yükseköğretim kurumundaki muaf tutulan tarihe göre muafiyet işlemleri yapılır. Ayrıca lisans tamamlama ve dikey geçişle Üniversiteye kayıt yaptıran öğrencilerin muafiyet işlemlerinde programa kayıt hakkı kazandığı ön lisans programına göre muafiyet işlemleri yapılır.”

hükmü yer almaktadır.

IV. KAMU DENETÇİSİ ARIF DÜLGER’İN KAMU BAŞDENETÇİSİ’NE ÖNERİSİ

7) Kamu Denetçisi tarafından yapılan inceleme ve araştırma neticesinde; başvuruya konu muafiyet talebinin değerlendirilmesi işleminin, Üniversitenin Anayasa ile garanti altına alınan bilimsel özerklik kavramı dahilinde ve üst hukuk normlarına uygun şekilde belirlediği düzenlemeleri kapsamında ve bu düzenlemelere uygun olarak değerlendirildiği anlaşıldığından, başvuranın talebinin reddi gerektiği yönündeki öneri Kamu Başdenetçisi’ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytindalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evrak teyidi

<https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden XXXX-XXXX-XXXX kodu ile yapılabilir.

A. Hukuka, Hakkaniyete ve İnsan Haklarına Uygunluk Yönünden Değerlendirme

8) Başvuran, 2018 yılı Dikey Geçiş Sınavı ile Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Zootekni Bölümüne yerleşmiş, 12/10/2018 tarihli dilekçesi ile 2008 yılında mezun olduğu Anadolu Üniversitesi Laborant Veteriner Sağlık Programından ve 2014 yılında mezun olduğu Anadolu Üniversitesi Sosyoloji Bölümünden almış olduğu ilgili derslerden muafiyetinin yapılmasını talep etmiş olup; ilgili derslerin muafiyeti için Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesine yaptığı başvurusunun reddine ilişkin işlemin kaldırılmasını talep etmektedir.

9) 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 5 numaralı paragraflarda yer verilen hükümlerinde, üniversitelerin bilimsel özerkliğe sahip olduğu; yükseköğretim kurumlarında eğitim-öğretimle ilgili esasların üniversitelerce hazırlanacak yönetmelikte belirtileceği; üniversitenin eğitim-öğretim esasları hakkında karar almanın, üniversitenin yıllık eğitim-öğretim programını ve takvimini inceleyerek karara bağlamanın ve ilgili kurulların kararlarına yapılacak itirazları inceleyerek karara bağlamanın Senatonun görevlerinin arasında olduğu; öğrencilerin kabulü, ders intibakları ve çıkarılmaları ile eğitim-öğretim ve sınavlar konusunda karar verme yetkisinin yükseköğretim kurumlarının ilgili yönetim kurullarına verildiği hükme bağlanmıştır.

10) Ankara Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim Öğretim Yönetmeliğinin 6 numaralı paragrafta yer alan 21 inci maddesinin üçüncü fıkrasının, "*Üniversitede öğrenci iken veya Üniversiteden ayrıldıktan/mezun olduktan sonra merkezi yerleştirme sınavına göre yeniden Üniversiteye kayıt hakkı elde eden öğrenciler, yatay ve dikey geçiş yapan öğrenciler, en çok beş yıl önce alıp başarılı oldukları derslerin notları, ilgili yönetim kurulu kararı ile 35 inci maddede belirtilen notlara uygun olarak öğrenci durum belgelerinde gösterilir ve GABNO'ya dâhil edilir.*" hükmü ile beşinci fıkrasındaki "*Diğer yükseköğretim kurumlarından geçiş yapan öğrencilerin muafiyetlerinde son öğrenim görülen yükseköğretim kurumundan alınan öğrenci durum belgesine ve son öğrenim görülen yükseköğretim kurumundaki muaf tutulan tarihe göre muafiyet işlemleri yapılır. Ayrıca lisans tamamlama ve dikey geçişle Üniversiteye kayıt yaptıran öğrencilerin muafiyet işlemlerinde programa kayıt hakkı kazandığı ön lisans programına göre muafiyet işlemleri yapılır.*" hükmü kapsamında, Ziraat Fakültesinin 19/10/2018 tarihli Yönetim Kurulu Kararı ile başvuranın Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Laborant ve Veteriner Sağlık Bölümü ve Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Sosyoloji Bölümünde okumuş ve başarmış olduğu derslerden muaf tutulma talebinin uygun olmadığına karar verilmiştir.

11) Daha sonrasında ise Ankara Üniversitesi Senatosunun 05/11/2018 tarih ve 508-4397 sayılı "*Ankara Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliğinin 'Ders muafiyetleri' başlıklı 21 inci maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında, Üniversitede öğrenci iken veya Üniversiteden ayrıldıktan/mezun olduktan sonra merkezi yerleştirme sınavına göre yeniden Üniversiteye kayıt hakkı elde eden öğrenciler ile yatay ve dikey geçiş yapan öğrencilerden 2547 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin (i) bendine göre verilen ve başarılı olunan dersler için en çok beş yıl önce alınma koşulunun aranmaması*" kararı gereği, Ziraat Fakültesinin 27/11/2018 tarihli Yönetim Kurulu Kararı ile başvuranın, 2547 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin (i) bendi kapsamındaki *Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Türk dili, yabancı dil, Bilgi İletişim Teknolojisi* derslerinden muafiyet işlemi yapılmıştır.

12) Anayasa ile Devlet tarafından kanunla kurulan üniversitelere kamu tüzelkişiliği ve bilimsel özerklik tanınmış olup, her üniversite ayrı birer kamu tüzelkişisidir. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile verilen yetkiler doğrultusunda üniversitelerin ön lisans, lisans, yüksek lisans, doktora vb. yüksek öğretim programlarının müfredatlarını önceden tespit edilen prensip ve amaçlara uygun bir şekilde kendilerinin belirlediği ilkeler, eğitim politikaları ve standartları ile fiziki imkânlar çerçevesinde uygulamaları **bilimsel özerkliğin sonucudur. Verdiği eğitim ve**

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytindalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evrak teyidi

<https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden XXXX-XXXX-XXXX kodu ile yapılabilir.

öğretim hizmetinin kalitesini daha da yükseğe çekerek en iyi öğrenciyi yetiştirme iddiasında olan bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin, Yükseköğretim Kanununun verdiği yetkiye dayanarak çıkardıkları yönetmelik ve diğer düzenlemelerinde ders muafiyeti hakkı verip vermeme hususunda takdir yetkisine sahip oldukları açıktır.

13) Bu kapsamda, Üniversitenin diploma almaya hak kazanan öğrencilerin bilgi, beceri ve yetkinliklerinin en üst düzeyde olmasını hedeflemesi; gelişmeler doğrultusunda belirli aralıklarda tüm üniversitelerin müfredatlarını veya ders içeriklerini güncellemeleri gerektiği hususları göz önünde bulundurulduğunda, Üniversitenin en çok beş yıl önce alıp başarılı olunan derslerin muafiyet kapsamında değerlendirilebilmesi yönündeki düzenlemesi anlaşılabilir bir durumdur.

14) Başvuranın muafiyet işlemlerinin, Ankara Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim Öğretim Yönetmeliği çerçevesinde ilgili Yönetim Kurulu tarafından yapıldığı; bu anlamda, **başvuruya konu muafiyet talebinin değerlendirilmesi işleminin, Üniversitenin Anayasa ile garanti altına alınan bilimsel özerklik kavramı dahilinde ve üst hukuk normlarına uygun şekilde belirlediği düzenlemeleri kapsamında ve bu düzenlemelere uygun olacak şekilde yapıldığı anlaşılmaktadır.**

15) **Kurumumuzca yapılan değerlendirme neticesinde;** Üniversite tarafından belirlenen akademik standartlar doğrultusunda verilen eğitim alanlarında gerekli nosyonu kazanacak öğrenciler için ders müfredatlarının hazırlanması ve muafiyetle ilgili ilkelerin belirlenmesine ilişkin düzenlemelerinin, Üniversitenin Anayasa ile garanti altına alınan bilimsel özerklik ve takdir yetkisi kapsamında ve üst hukuk normlarına uygun olduğu, başvuruya konu muafiyet talebinin de anılan düzenlemelere uygun bir şekilde değerlendirildiği anlaşıldığından, Üniversitenin başvuruya konu işleminde hukuka ve hakkaniyete aykırılık tespit edilememiştir.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

16) İyi yönetim ilkelerine, 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi yönetim ilkeleri" başlıklı 6 ncı maddesinde yer verilmiştir. **Söz konusu ilkeler yönünden yapılan değerlendirmeler neticesinde;** başvurunun inceleme ve araştırması kapsamında Kurumumuzca istenilen bilgi ve belgelerin idare tarafından süresi içerisinde ve gerekçeli olarak Kurumumuza gönderildiği, böylece "kararların gerekçeli olması ve makul sürede karar verme" **ilkelerine uygun davranıldığı;** idarenin, başvurucuya verdiği cevapta hangi sürede hangi mercilere başvurabileceğini de göstermediği, bu nedenle "karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi" **ilkesine uymadığı** anlaşılmış olup; idarenin bahse konu ilkeye uygun davranması önerilmektedir.

V. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

17) 6328 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, bu Ret Kararının başvurana tebliğ tarihinden itibaren, ilgili idarenin işlemine karşı (varsa) dava açma süresinden kalan süre kaldığı yerden işlemeye devam edecek olup, Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açıktır.

VI. KARAR

Yukarıda açıklanan gerekçelerle;

Başvurunun **REDDİNE,**

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytin dalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA
Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65
e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evrak teyidi
<https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden XXXX-XXXX-XXXX kodu ile yapılabilir.

Kararın **başvurana** ve **Ankara Üniversitesi Rektörlüğüne** tebliğine,
Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisine karar verildi.

e-imzalıdır
Şeref MALKOÇ
Kamu Başdenetçisi